

2016. ÉVI VI. TÖRVÉNY AZ EGYHÁZ HÁZTARTÁSÁRÓL

A Magyarországi Evangélikus Egyház háztartását Isten gondviselő szeretetére alapozza, anyagi erejét az evangélium hirdetésére és a szeretet gyakorlására fordítja. Hívei az egyházat hitből és egyházszeretettel tartják fenn. Az egyházat küldetésének betöltésében a hívek anyagi hozzájárulása is segíti.

Az egyház valamennyi önkormányzattal rendelkező szervezeti egységének és intézményének önálló háztartása van, a maga terhét hordozza, de ugyanakkor szükség szerint hordozza a többiek terhét is, anyagilag is támogatva a segítségre szorulókat és az egyház egészének szolgálatát.

I. Fejezet Általános rendelkezések

1. § Jelen törvény hatálya az alábbi egyházi gazdálkodó szervezetekre és azok önálló jogi személyiséggel nem rendelkező, de elkülönült gazdálkodást folytató szervezeti egységeire terjed ki:

- jogi személyiséggel rendelkező egyházközségekre és annak jogi személyiséggel rendelkező részeire,
- egyházmegyeire,
- az országos egyházra,
- a jogi személyiséggel rendelkező intézményre.

A gazdálkodás pénzügyi-számviteli alapelvei

2. § (1) A gazdálkodás folytonosságának az elve: Az egyházi gazdálkodó szervezet köteles olyan gazdálkodást folytatni, amely alapján a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését.

(2) Teljesség elve: Az egyházi gazdálkodó szervezetnek könyveiben rögzítenie kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyek a gazdasági év során a gazdálkodásra kihatással voltak. A bizonylatok alapján rögzített gazdasági eseményeket a beszámolóban ki kell mutatni.

(3) Valódiság elve: A könyvvitelben rögzített, és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kívülállók által is megállapíthatónak kell lenniük.

(4) Világosság elve: A könyvvezetést, és a beszámolót áttekinthető, érthető, e törvénynek megfelelő rendezett formában kell elkészíteni.

(5) Következetesség elve: A beszámoló tartalma és formája, valamint az azt alátámasztó könyvvezetés tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell.

(6) Az óvatosság elve: Amennyiben nem kettős könyvvitel alkalmazása történik, akkor kizárólag olyan bevétel, kiadás, eredmény mutatható ki, amely pénzügyi realizálása meg is történt. Az egyszeres és a kettős könyvvezetésben a számviteli folyamatokat az előírásoknak megfelelően kell elszámolni akkor is, ha az veszteséget eredményez.

3. § Az alapelvek betartásáért, betartatásáért az egyházi gazdálkodó szervezet vezetése a felelős (elnökségek, intézményvezetők).

Fogalmak

4. § E törvény alkalmazásában:

1. Gazdálkodás: a gazdasági műveletek céltudatos megszervezésére, a rendelkezésre álló erőforrások ésszerű felhasználására irányuló, a hitélet gyakorlásának elősegítése érdekében végzett tevékenység.

2. Egyházi önkormányzatok: az egyházközségek, az egyházmegyék, az egyházkerületek és az országos egyház.

3. Felettes egyházi önkormányzat: egyházközség esetén az az egyházmegye, melynek illetékességi területén működik az adott egyházközség; egyházmegye és egyházkerület esetén az országos egyház.

4. Közvetlen felettes egyházi önkormányzat: egyházközség esetén az az egyházmegye, egyházkerület, melynek illetékességi területén működik az adott egyházi önkormányzat; egyházkerület esetén az országos egyház.

5. Gazdálkodási biztos: egyházi gazdálkodó szervezet kifo-gásolható gazdálkodása esetén, a jó rend biztosítása érdekében, a gazdálkodás felügyeletére kiküldött személy.

6. Alaptevékenység: a hitéleti tevékenység, beleértve az azzal közvetlenül összefüggő, az intézmények hitéleti tevékenységét szolgáló, történelmi és kulturális értékeket megőrző, nevelési-oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenység.

7. Vállalkozási tevékenység: üzletszerű bevételszerző tevékenység, melynek eredménye a hitéletet szolgálja.

8. Befektetési tevékenység: az egyházi gazdálkodó szervezet szabad eszközeiből történő értékpapír, éven túli befektetést szolgáló pénzeszköz szerzésére irányuló tevékenység, melynek eredménye a hitéletet szolgálja.

9. Adomány: a hitéleti tevékenység gyakorlásának biztosítására ellenszolgáltatás nélkül juttatott eszköz (pénzeszköz), nyújtott szolgáltatás.

II. fejezet Kölcsönös teherhordozás az egyházban

5. § (1) Az egyház tagjai anyagilag hozzájárulnak egyházközségük fenntartásához. Hozzájárulásnak kell tekinteni a magánszemélyek által az egyházi szertartásért, egyházi szolgálatért közvetve vagy közvetlenül nyújtott juttatást is.

(2) Minden egyházközség anyagilag hozzájárul a felsőbb önkormányzati szintek működéséhez, az egyházi intézmények fenntartásához, valamint lehetőségei szerint a gazdaságilag erőtlenek egyházközségek támogatásához.

(3)¹Azok a személyek és hozzátartozóik, akik nem vesznek részt az egyházközség anyagi terheinek rendszeres hordozásában, de egyes esetekben egyházi személyek által végzett külön szolgálatot kérnek, az illetékes presbitérium által meghatározott összeget tartoznak az egyházközségnek megfizetni.

6. § (1) Az egyházközségek a felsőbb egyházkerületi szintek gazdálkodásához éves járulék, kötelező és nem kötelező offertóriumok, valamint adományok révén járulnak hozzá.

(2) Bármely egyházi gazdálkodó szervezet meghatározott céllal és módon adományozásra hívhatja fel az egyháztagokat és az egyházközségeket. Az így befolyt összegeket a meghirdetett cél megvalósulásáig arra kell felhasználni. Az igénybe nem vett többlet hasonló célú felhasználásáról az illetékes presbitérium dönt.

7. § (1) Az országos egyház által előírt befizetéseket az egyházmegye gyűjti össze és - eltérő rendelkezés hiányában - továbbítja az országos irodához.

(2) A kötelezően elrendelt offertóriumokat minden egyházközség köteles meghirdetni és a meghatározott módon befolyt összegeket, hiánytalanul – 14 napon belül –

¹Módosította a 2018. évi VI. törvény 6. §-a. Hatályos: 2018. július 1-től.

továbbítani az egyházmegye vagy az országos egyház részére. A befizetések elmulasztása fegyelmi vétségnek minősül, amiért az egyházközség elnöksége felel.

III. fejezet **Az egyházi háztartás rendszere**

Az egyházközségek gazdálkodása

8. § (1) Az egyházközség éves gazdálkodását meghatározó költségvetést és beszámolót készít, melyet az egyházközség presbitériuma fogad el, és az egyházközség elnöksége jóváhagyásra megküld az egyházmegye presbitériumának.

(2) A költségvetés elfogadásáig az egyházközség az előző évi jóváhagyott költségvetés időarányos részével gazdálkodik.

(3) Az egyházközség jóváhagyott költségvetésébe és beszámolójába az egyházközség tagja betekinthez.

(4) Az egyházközségek költségvetésének és beszámolójának formai és tartalmi követelményeit, valamint határidőit országos szabályrendelet rögzíti.

9. § Az egyházközség és intézményei jóváhagyott költségvetéseit és zárszámadásait, valamint zárómérlegeit nyilvános hirdetésekben, közgyűlésen, illetve az egyházközség presbitériuma által meghatározott formában kell nyilvánosságra hozni. Az országos iroda a megküldött költségvetéseket és beszámolókat az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 148. § (1) bekezdés e) pontban írt nyilvántartásában kezeli.

10. § Az egyházközség vagyoneleltárának összeállításáért az egyházközség elnöksége felelős.

11. § (1) Az egyházfenntartási hozzájárulás fizetésének rendjére és mértékére az egyházmegye közgyűlése ad ajánlásokat.

(2) Az egyházközség – az ajánlás figyelembevételével – maga határozza meg az egyházfenntartási hozzájárulás mértékét, melynél figyelembe veszi tagjainak jövedelmi és anyagi viszonyait.

12. § Az egyházközségi elnökség tagjai önállóan, a presbitérium a számvevőszék útján ellenőrzi a gazdálkodást, ezen belül a pénzkezelés rendjét, annak törvényességét.

13. § (1) Az egyházközség az állami és egyházi jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően ingó és ingatlan vagyonával rendelkezhet.

(2) Az egyházközség hitelfelvételéhez az illetékes egyházmegye elnökségének előzetes engedélye szükséges.

Az egyházmegyék gazdálkodása

14. § (1)²Az egyházmegye éves gazdálkodását meghatározó költségvetést és beszámolót készít, melyeket az egyházmegye presbitériuma fogad el, és az egyházmegye elnöksége jóváhagyásra megküld az országos presbitériumnak.

(2) A költségvetés elfogadásáig az egyházmegye az előző évi jóváhagyott költségvetés időarányos részével gazdálkodik.

15. § (1) Az egyházmegye vagyoni és pénzügyi természetű ügyeinek előkészítésére gazdasági felelőst választ és gazdasági bizottságot alakíthat.

(2) Az egyházmegyei gazdasági felelősnek vagy a bizottság legalább egy tagjának gazdasági végzettséggel kell rendelkeznie.

(3) Az egyházmegyei gazdasági felelős, illetve bizottság döntés-előkészítő jogkörrel rendelkezik. Ezen jogkörön belül

a) bármely ügyet önállóan az egyházmegyei presbitérium elé terjeszthet, amely az egyházmegye vagyonkezelési körébe, háztartásába tartozik,

b) az egyházmegyei presbitérium vagy az egyházmegyei közgyűlés napirendjén szereplő gazdasági ügyeket előzetesen véleményezi,

c) javaslatot készít az egyházmegyei presbitérium részére az országos egyházi támogatások egyházmegyén belüli felosztására,

d) az egyházközségek országos egyház által elosztható forrásból történő támogatási igényeit véleményezi.

16. § (1) Az egyházközségeknek az egyházmegye gazdálkodásához való rendszeres évi hozzájárulásának mértékét az egyházmegyei presbitérium állapítja meg.

(2) A hozzájárulás mértékének megállapításánál figyelemmel kell lenni az egyházközségek teherbíró képességére és tehervállalására, továbbá az arányosság elvére.

17. § Az egyházmegyék költségvetésének és beszámolójának formai és tartalmi követelményeit, valamint határidőit országos szabályrendelet rögzíti.

Az egyházkerületek gazdálkodása

18. § Az egyházkerületek bevételei és kiadásai önálló tételként az országos egyházi költségvetésben és beszámolóban szerepelnek.

Az országos egyház gazdálkodása

19. § (1) Az országos egyház éves gazdálkodását meghatározó költségvetést és beszámolót készít, melyet az országos presbitérium javaslata alapján a zsinat fogad el.

(2) A költségvetés elfogadásáig az országos egyház az előző évi jóváhagyott költségvetés időarányos részével gazdálkodik.

20. § (1) Az országos egyház gazdasági irányítására vonatkozó döntések előkészítését az országos gazdasági bizottság végzi.

(2) A gazdasági bizottság tagjai többségének gazdasági végzettséggel kell rendelkeznie.

(3) A zsinat és az országos presbitérium napirendjére kerülő gazdasági természetű ügyeket az országos gazdasági bizottság előzetesen véleményezi.

21. § Az országos presbitérium az országos gazdasági bizottság előterjesztése alapján dönt az egyházmegyék éves támogatási keretének elosztásáról.

Az intézmények gazdálkodása

22. § (1)³Az országos egyház által fenntartott intézmények költségvetését és beszámolóját – az intézmény

²Módosította a 2018. évi II. törvény 6. §-a. Hatályos: 2018. szeptember 30-tól.

³Módosította a 2018. évi II. törvény 7. §-a. Hatályos: 2018. szeptember 30-tól.

igazgatótanácsa, az országos gazdasági bizottság és a szakmailag illetékes országos bizottság véleményének figyelembe vételével – az országos presbitérium fogadja el.

(2) Az egyházközségek által fenntartott intézmények költségvetését és beszámolóját – az intézmény igazgatótanácsa, az országos gazdasági bizottság és a szakmailag illetékes országos bizottság véleményének figyelembe vételével – az egyházközség presbitériuma fogadja el, és az egyházmegyei presbitérium hagyja jóvá.

(3) Az egyházmegyéek által fenntartott intézmények költségvetését és beszámolóját – az intézmény igazgatótanácsa, az országos gazdasági bizottság és a szakmailag illetékes országos bizottság véleményének figyelembe vételével – az egyházmegye presbitériuma fogadja el, és az országos presbitérium hagyja jóvá.

(4) A költségvetés elfogadásáig az intézmények az előző évi jóváhagyott költségvetés időarányos részével gazdálkodnak.

Gazdálkodási szabályzatok

23. § (1) Minden egyházi gazdálkodó szervezetnek rendelkeznie kell elfogadott és jóváhagyott

- a) szervezeti és működési szabályzattal,
- b) iratkezelési szabályzattal,
- c) a számviteli törvényben meghatározott szabályzatokkal,
- d) a gazdálkodását meghatározó - országos szabályrendeletben meghatározott - egyéb szabályzatokkal.

(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában a szervezeti és működési szabályzatot a közgyűlés, az egyéb szabályzatokat az egyházi gazdálkodó szervezet presbitériuma fogadja el.

(3) Az országos egyház gazdálkodásával összefüggő kérdéseket egyéb törvények és országos szabályrendeletek, szabályzatok határozzák meg.

IV. fejezet

A tervezés alapvető szabályai

24. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetnek az éves gazdálkodását megalapozó, az összes bevételt és kiadást részletesen tartalmazó költségvetést kell készítenie.

(2) Az elfogadott költségvetést kötelező módosítani az azt elfogadó testületnek, ha a kiadási főösszegnél 20 %-ot meghaladó túllépés, illetve a bevételi főösszegnél 20 %-ot meghaladó csökkenés várható. A módosított költségvetést az elfogadása után fel kell terjeszteni a felettes egyházi önkormányzathoz.

(3) Az elnökség, illetve az intézményvezető legalább félévenként köteles beszámolni a presbitériumnak, illetve az igazgatótanácsnak a költségvetés időarányos teljesüléséről.

25. § A felettes egyházi önkormányzat

- a) a költségvetést jóváhagyja,
- b) a költségvetést hiánypótlásra visszaküldi,
- c) a költségvetés jóváhagyását elutasítja.

(2) Amennyiben a költségvetés hiányosságainak mértéke és a hibák súlyossága indokolja, valamint ha az egyházi gazdálkodó szervezet a költségvetését nem nyújtotta be a felettes egyházi önkormányzatnak, majd felszólítás után, 30 napon belül ismét nem nyújtotta be a költségvetést vagy nem pótolta a hiányosságokat, az elutasító döntéssel egyidejűleg a felettes egyházi önkormányzat elnöksége gazdálkodási biztost küld ki az egyházi gazdálkodó szervezetéhez.

(3) Amennyiben 30 napon belül a jelzett hiányosságok

pótlása nem történik meg, úgy a felettes egyházi önkormányzat elnöksége köteles ezt jelezni az országos irodának, amely felfüggeszti a központi támogatások folyósítását.

(4) A költségvetés elkészítésének határidőit, valamint részletes szabályait országos szabályrendelet rögzíti.

Költségvetési előirányzatok átcsoportosítása, módosítása

26. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezet elfogadott költségvetésének módosításáról, valamint az egyes költségvetési fejezetek, sorok közötti átcsoportosításról az a testület dönt, amely a költségvetést elfogadta.

(2) A költségvetést elfogadó testület dönthet úgy, hogy a költségvetésen belüli átcsoportosításokat az egyházi gazdálkodó szervezet képviselőjére bízza.

(3) Ha a költségvetést elfogadó testület nem ruhazza át a költségvetésen belüli átcsoportosítások jogát, akkor az átcsoportosítás kezdeményezésekor ugyanaz az eljárási rend követendő, mint a költségvetés elfogadásakor.

(4) Amennyiben a költségvetési módosítás a költségvetés főösszegét is érinti, a költségvetést elfogadó testület nem ruházhatja át a módosítás jogát.

(5) Az elfogadott költségvetés kötelezően módosítandó, amennyiben éven belül új – a költségvetési kiadásokat terhelő - egyházi jogi személy kerül alapításra és ennek következtében a költségvetés sorai módosulnak.

V. fejezet

A beszámolás alapvető szabályai

27. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezet működéséről, vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmi helyzetéről a gazdasági év – ami megegyezik a naptári évvel – zárását követően, e törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni.

(2) Az egyházi gazdálkodó szervezetek beszámolójának részei:

- a) az adott év költségvetésével azonos szerkezetű zárszámadás,
- b) egyszerűsített beszámoló (egyszerűsített mérleg és eredménylevezetés), vagy egyszerűsített éves beszámoló (mérleg és eredménykimutatás),
- c) vagyommérleg,
- d) szöveges kiértékelés.

(3) A beszámolóknak megbízható és valós összképet kell adnia az egyházi gazdálkodó szervezet vagyonáról, annak összetételéről (eszközéről, forrásairól), pénzügyi helyzetéről és tevékenysége eredményéről.

(4) A szöveges kiértékelésben ki kell térni a költségvetés teljesítésére, illetve a költségvetéstől való eltéréseket - különös tekintettel egyes kiadási, illetve költségsorokon mutatkozó 10 %-nál nagyobb mértékű eltérésekre - indokolni kell.

28. § (1) A beszámoló formája az éves bevétel nagyságától és a tevékenység jellegétől függ.

(2) Ha az egyházi gazdálkodó szervezet alaptevékenységéből származó bevételének összege két egymást követő évben évenként a 25 millió forintot nem haladja meg, akkor az egyházi gazdálkodó szervezetnek egyszeres könyvvitellel alátámasztott zárszámadást, vagyommérleget és szöveges kiértékelést kell készítenie.

(3) Ha az egyházi gazdálkodó szervezet alaptevékenységéből származó bevételének összege két egymást követő évben évenként az 50 millió forintot nem haladja meg (25-50 millió forint között van), akkor az egyházi gazdálkodó szervezetnek egyszeres könyvvitellel

alátámasztott egyszerűsített beszámolót és szöveges kiértékelést kell készítenie.

(4) Ha az egyházi gazdálkodó szervezet alaptevékenységéből származó bevételének összege két egymást követő évben évenként az 50 millió forintot meghaladja, akkor az egyházi gazdálkodó szervezetnek kettős könyvvitellel alátámasztott egyszerűsített éves beszámolót és szöveges kiértékelést kell készítenie.

(5) Ha az egyházi gazdálkodó szervezet vállalkozási tevékenységet is végez – tekintet nélkül a vállalkozási tevékenységből származó bevétel nagyságára –, akkor az egyházi gazdálkodó szervezetnek kettős könyvvitellel alátámasztott egyszerűsített éves beszámolót és szöveges kiértékelést kell készítenie.

(6) Az az egyházi gazdálkodó szervezet, amelyik gazdálkodási tevékenységét – beleértve az alap-, és vállalkozási tevékenységet is – év közben kezdi meg, a bevételét arányosítással állapítja meg.

(7) Az intézmények kizárólag kettős könyvvitellel alátámasztott egyszerűsített éves beszámolót és szöveges kiértékelést kötelesek készíteni.

29. § (1) Ha az egyszeres könyvvitelt vezető egyházi gazdálkodó szervezet az egyszerűsített beszámoló készítésére a 28. § (2)-(3) bekezdésben meghatározott feltételeknek két egymást követő évben nem felel meg, a második évi beszámoló elkészítését követő év első napjától köteles áttérni a kettős könyvvitelre, és az egyszerűsített éves beszámoló készítésére.

(2) Ha a kettős könyvvitelt választó egyházi gazdálkodó szervezet az egyszerűsített beszámoló készítésére ezen törvényben meghatározott feltételeknek két egymást követő évben megfelel, a második évi beszámoló elkészítését követő évtől áttérhet az egyszeres könyvvitelre és az egyszerűsített beszámoló készítésre.

(3) Az a kettős könyvvitelt vezető egyházi gazdálkodó szervezet, amely saját elhatározása alapján bármikor a kettős könyvvitelt választja, az egyszeres könyvvitel vezetésére a kettős könyvvitelre történő áttérés évét követő második év első napjával térhet át, ha megfelel a 28.§ (2)-(3) bekezdésében szabályozott feltételeknek. Ettől eltérően választhatja a kettős könyvvitel szerinti nyilvántartást, és ennek megfelelően változatlanul eleget tehet a kettős könyvvitel szabályai szerinti beszámolókészítési kötelezettségének is.

30. § (1) A felettes egyházi önkormányzat

- a) a beszámolót jóváhagyja,
- b) a beszámolót hiánypótlásra visszaküldi,
- c) a beszámoló jóváhagyását elutasítja.

(2) Amennyiben a beszámoló hiányosságainak mértéke és a hibák súlyossága indokolja, valamint ha az egyházi gazdálkodó szervezet a beszámolót nem nyújtotta be a felettes egyházi önkormányzatnak, majd felszólítás után, 30 napon belül ismét nem nyújtotta be a beszámolót vagy nem pótolta a hiányosságokat, az elutasító döntéssel egyidejűleg a felettes egyházi önkormányzat elnöksége gazdálkodási biztost küld ki az egyházi gazdálkodó szervezethez.

(3) Amennyiben 30 napon belül a jelzett hiányosságok pótlása nem történik meg, úgy a felettes egyházi önkormányzat elnöksége köteles ezt jelezni az országos irodának, amely felfüggeszti a központi támogatások folyósítását.

(4) A beszámoló elkészítésének határidőit, valamint részletes szabályait országos szabályrendelet rögzíti.

31. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezet beszámolóját az adott egyházi önkormányzat hatáskörrel rendelkező

testülete a vonatkozó szabályrendeletben megjelölt határidőig fogadja el.

(2) A beszámoló akkor tárgyalható, ha az egyházi gazdálkodó szervezet számvevőszéke, illetve az arra kijelölt szakértő megvizsgálta, és jóváhagyásra, illetve elfogadásra alkalmasnak találta.

(3) Ha a hatáskörrel rendelkező számvevőszék a beszámoló záradékában arról nyilatkozik, hogy a beszámoló jelentős hibát tartalmaz, az egyházi gazdálkodó szervezet elnöksége, illetve az intézményvezető a hiba megvizsgálásáról, annak kijavításáról köteles gondoskodni, és azt haladéktalanul kijavíttatni.

(4) Az (2) bekezdés szerint elfogadott beszámolót az egyházi gazdálkodó szervezet a vonatkozó szabályrendeletben meghatározott időpontig köteles megküldeni a felettes egyházi önkormányzat hatáskörrel rendelkező testületének.

(5) Az országos egyház beszámolóját és a költségvetés teljesítését független könyvvizsgálóval kell auditáltatni.

(6) Az országos egyház beszámolójának elfogadásáról az országos számvevőszék és a könyvvizsgáló jelentése alapján a zsinat dönt.

32. § A beszámolás és a könyvvezetési kötelezettség részletes szabályait országos szabályrendelet rögzíti.

VI. fejezet

A gazdálkodás szabályai

Vagyongazdálkodás

33. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezet vagyonával az állami és az egyházi jogszabályok keretei között - különös tekintettel a kölcsönös teherhordozásra – önállóan rendelkezik, vagyona fenntartásáról, bevételei előteremtéséről, gazdálkodásáról saját hatáskörben felelőséggel dönt.

(2) Országos szabályrendeletben meghatározott összeghatárt meghaladó ingó vagyon értékesítése előtt a közvetlen felettes egyházi önkormányzat jóváhagyásával kell rendelkezni.

(3) Egy adott egyházi önkormányzat illetékes testülete egy beruházás indításáról szóló döntését csak abban az esetben hozhatja meg, ha beszerezte a szükséges gazdasági, szakmai hozzájárulásokat.

(4) Az egyházi vagyon védelme érdekében minden egyházi gazdálkodó szervezetnek gondoskodnia kell a vagyon biztosításáról.

(5) Minden egyházi gazdálkodó szervezet köteles ingó és ingatlan vagyonát naprakészen számon tartani, ennek céljából vagyonleltárt szükséges készíteni. A vagyonyilvántartás alapján az ingatlan vagyont négy évenként, az ingó vagyont évenként leltározni kell.

34. § (1) Az egyházi gazdálkodás során ideiglenesen, illetve tartósan szabad pénzeszközök esetleges befektetéséről a (2)-(3) bekezdésben foglaltak betartásával kell gondoskodni.

(2) A befektetési döntések meghozatala során mérlegelni kell a befektetések végrehajtásánál felmerülő banki- és egyéb költségek, valamint a várható hozamok egyenlegét és kockázatának mértékét is.

(3) A befektetések értékének és hozamának alakulását folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A befektetési tevékenységet a beszámoló szöveges kiértékelésében be kell mutatni.

Támogatások kezelése

35. § (1) Országos egyházi támogatások meghirdetéséről, elosztásának elveiről, elosztásáról jogszabályi rendelkezés hiányában az országos presbitérium dönt.

(2) A támogatási kérelmek tartalmi és formai követelményeit, valamint a szükséges önerő mértékét országos szabályrendelet tartalmazza.

36. § (1) Támogatás csak részletes költségvetéssel alátámasztott, a közvetlen felettes egyházi önkormányzat véleményezésével ellátott, írásos kérelemre adható.

(2) Amennyiben a támogatást kérő kérelmében valótlan adatokat közöl, úgy 3 évre kizárásra kerül a támogatási lehetőségekből.

(3) Nem kaphat támogatást az az egyházi gazdálkodó szervezet, amelynek

- a) lejárt határidejű egyházi tartozása van,
- b) költségvetését és/vagy beszámolóját határidőre nem nyújtotta be,
- c) költségvetésének és/vagy beszámolójának jóváhagyását a felettes egyházi önkormányzat elutasította.

(4) Az országos presbitérium által megítélt támogatásokat az országos iroda utalja a támogatottnak, valamint a támogatás felhasználását ellenőrzi.

(5) A felhasználást követően – illetve a felhasználás közben is, amennyiben a támogatási okirat így rendelkezik – a támogatottnak a kapott támogatás (időarányos) felhasználásával tételesen el kell számolnia. A nem rendeltetésszerűen felhasznált támogatást, vagy támogatási részt vissza kell fizetni.

(6) El nem fogadott elszámolás a támogatási lehetőségekből való 2 év kizárást vonja maga után.

(7) Ha a támogatás elszámolása kapcsán jogszabálysértés gyanúja merül fel, az elszámoltató, illetve ellenőrző köteles eljárást kezdeményezni az illetékes egyházi, indokolt esetben állami hatóság előtt.

37. § Nem országos egyházi támogatások meghirdetéséről, elosztásának elveiről, elosztásáról a támogatás anyagi forrását biztosító egyházi gazdálkodó szervezet dönt. Ennek során, valamint a felhasználás és az elszámolás szabályainak kialakításakor figyelembe veszi a 36. § rendelkezéseit.

A gazdálkodási biztos intézménye

38. § (1) Az e törvény 25. § (2) és 30. § (2) bekezdésében meghatározott eseteken túlmenően, kifogásolható gazdálkodás esetén gazdálkodási biztost küldhet ki

- a) bármely egyházi gazdálkodó szervezethez az országos presbitérium, az országos gazdasági bizottság kezdeményezésére,
- b) az illetékességi területéhez tartozó egyházi gazdálkodó szervezethez az egyházmegye presbitériuma,
- c) az általa fenntartott intézményhez az egyházközség presbitériuma.

(2) A gazdálkodási biztos kinevezése határozott időre vagy meghatározott feladat végrehajtására szól.

(3) A gazdálkodási biztos megbízásának időtartama alatt az egyházi gazdálkodó szervezet vezetője anyagi következménnyel járó kötelezettséget kizárólag a gazdálkodási biztos egyetértésével, annak ellenjegyzése után vállalhat.

Kötelezettségvállalás

39. § (1) A kötelezettségvállalás az a kezdeményezett jogügylet, amelynek eredményeképpen az egyházi gazdálkodó szervezet számára helytállási kötelezettséget keletkeztető cselekmény – így különösen is: szerződés,

megrendelés - következtében pénz fizetésére, más vagyoni érték átadására, illetve valamely tevékenység végzésére irányuló anyagi vagy egyéb kötelezettség hárul.

(2) Az egyházi gazdálkodó szervezet kötelezettségvállalásainak részletes szabályait országos szabályrendelet tartalmazza.

Pénzügyi ellenjegyzés

40. § (1) A pénzügyi ellenjegyzés a kötelezettségvállalásból származó pénzügyi teljesítési kötelezettség költségvetésen belüli rendelkezésre állását és a gazdálkodási szabályoknak való megfelelést igazolja.

(2) A pénzügyi ellenjegyző felelős azért, hogy a költségvetési fedezet biztosított, a tervezett kifizetés időpontjában a pénzügyi fedezet rendelkezésre áll, valamint azért, hogy a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat.

(3) A pénzügyi ellenjegyzés részletes szabályait országos szabályrendelet tartalmazza.

Teljesítésigazolás

41. § (1) A teljesítésigazolás annak igazolása, hogy a kötelezettségvállalást eredményező igény teljes egészében, szerződésszerűen, megfelelő minőségben, határidőre, a költségkeret betartásával teljesítésre került.

(2) A teljesítésigazolás részletes szabályait országos szabályrendelet tartalmazza.

Utalványozás

42. § (1) Az utalványozás annak igazolása, engedélyezése, hogy a költségvetési kereten belüli kifizetés megtörténhet.

(2) Az egyházi szervezetek kifizetéseket csak utalványozásra teljesíthetnek. Az utalványozó felelős az utalványozás indokoltságaért, az utalványozott anyag vagy eszköz mennyiségének, illetve forint összegének szükségességéért, az utalványozási bizonylat szabályos kitöltéséért.

(3) Saját személyére szóló utalványozást senki sem végezhet.

(4) Utalványozásra jogosultak

- a) egyházközségeknél: az elnökség egyik tagja,
- b) egyházmegyéknél: az elnökség egyik tagja,
- c) egyházkerületeknél: az elnökség egyik tagja,
- d) országos egyháznál: az országos iroda igazgatója vagy távollétében helyettese,
- e) intézményeknél: a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott személyek,
- f) a törvényben meghatározottak.

(5) Az egyházkerületek kifizetéseivel kapcsolatos utalványozási rendet országos szabályrendelet a (4) bekezdés c) pontjától eltérően is meghatározhatja.

(6) Az országos egyháznál és intézményeknél az utalványozás csak ellenjegyzés mellett történhet. Az országos egyháznál és az intézményeknél a gazdasági vezető hatáskörébe tartozik az ellenjegyzés, amennyiben a pénzügyi fedezet rendelkezésre áll.

VII. fejezet

Az egyházi gazdálkodás ellenőrzése

43. § (1) Az egyház önkormányzati testületei gondoskodnak saját, illetve az intézményeik gazdálkodásának ellenőrzéséről, és alávetik magukat a felsőbb szintű egyházi ellenőrzésnek. Az ellenőrzési feladatok ellátása a folyamatba épített vezetői ellenőrzés és

fenntartói ellenőrzés mellett, a belső ellenőrzés és a számvevőszéki ellenőrzés keretében történik.

- (2) Az egyház ellenőrzési rendszere:
- vezetői ellenőrzés,
  - fenntartói ellenőrzés,
  - belső ellenőrzés,
  - számvevőszéki ellenőrzés.

Vezetői ellenőrzés

44. § (1) Minden egyházi gazdálkodó szervezet elsődleges és legközvetlenebb, folyamatba épített ellenőrzése a szervezet vezetőjének feladata. A vezetői ellenőrzés eszközei a beszámoltatás, az aláírási jog gyakorlása, az információ-szerzés és a munkahelyi ellenőrzés.

(2) A vezetői ellenőrzésről, annak tartalmi követelményeiről országos szabályrendelet rendelkezik.

Fenntartói ellenőrzés

45. § (1) Az intézményt fenntartó egyházi önkormányzat ellenőrzési kötelezettségéről külön törvény rendelkezik.

(2) A fenntartói ellenőrzésekről, azok tartalmi követelményeiről, gyakoriságáról országos szabályrendelet rendelkezik.

Belső ellenőrzés

46. § (1) Minden egyházi gazdálkodó szervezet kialakíthatja saját belső ellenőrzési rendszerét. A belső ellenőrzés feladata az állami és az egyházi jogszabályok, eljárások pontos betartásának ellenőrzése, a bevételek és kiadások, valamint az egyházi gazdálkodó szervezetek tevékenysége gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének vizsgálata az egyházi gazdálkodás átláthatósága érdekében. A belső ellenőrzés nem terjed ki a szakmai működés törvényességi ellenőrzésére.

(2) Amennyiben az egyházi gazdálkodó szervezet belső ellenőrt megbízási vagy munkaviszonyban foglalkoztat, annak szakirányú gazdasági végzettséggel kell rendelkeznie. Az egyházi gazdálkodó szervezet munkaviszonyban álló belső ellenőre felett az adott egyházi önkormányzat elnöksége, az intézmény belső ellenőre felett az intézmény vezetője, illetve az országos egyház belső ellenőre felett a munkáltatói jogokat az országos presbitérium gyakorolja.

(3) Az adott egyházi önkormányzat belső ellenőre folyamatosan köteles vizsgálni a saját és az illetékességi területén működő egyházi önkormányzatok, gazdálkodó szervezetek és intézmények gazdálkodásának szabályszerűségét.

(4) Az országos egyház belső ellenőre az országos presbitérium megbízásából valamennyi egyházkormányzati szinten ellenőrzést folytathat le, ha az adott egyházi önkormányzat, illetve intézménye gazdálkodása során állami vagy önkormányzati forrást használ fel, vagy országos egyházi támogatásban részesül.

(5) A belső ellenőr köteles az ellenőrzés eredményéről az adott egyházi önkormányzat, illetve intézmény vezetését írásban tájékoztatni.

(6) A belső ellenőrzés részletes szabályait országos szabályrendelet rögzíti.

Számvevőszéki ellenőrzés

47. § (1) A számvevőszéki ellenőrzés feladata a gazdálkodási célkitűzések és ezek teljesülésének, a vagyoni és pénzeszközök célszerű, takarékos, valamint az egyháztagok és adományozók által rendelkezésre bocsátott, illetve egyéb

rendelkezésre álló források célkitűzésekkel összhangban álló felhasználásának felülvizsgálata.

(2) A számvevőszék létszáma 3-7 fő, egyik tagja gazdasági végzettségű egyháztag azzal, hogy gazdasági végzettségének tekintendő a gazdasági munkakörben tapasztalatot szerzett egyháztag.

(3) A számvevőszék független testületként végzi munkáját, az ellenőrzési tevékenység során tagjait senki nem utasíthatja.

(4) A felettes egyházi önkormányzat számvevőszéke az általános választási ciklusokban legalább egyszer köteles - de mindenkor jogosult - az illetékességi területéhez tartozó egyházi gazdálkodó szervezetek gazdálkodását ellenőrizni.

(5) A felsőbb egyházkormányzati szintek számvevőszéki tagjai nem vehetnek részt azokban az ellenőrzésekben, melyek saját egyházközösségüket, egyházmegyéjüket, valamint ezek intézményeit, illetve saját intézményüket vizsgálják.

(6) A számvevőszék működésének részletes szabályait ügyrendben szabályozhatja.

Egyházközösségi számvevőszék

48. § (1) Az egyházközösségi számvevőszék hatáskörébe tartozik

- az egyházközösség,
- az egyházközösségi részek,
- az egyházközösségben működő intézményi szervezeti egységek,
- az egyházközösség által alapított, illetve fenntartásában lévő intézmények

gazdálkodásának ellenőrzése.

(2) Az egyházközösségi számvevőszék egyházmegyei számvevőszéki eljárást kezdeményezhet, ha az általa javasolt intézkedést határidőre nem végzik el, vagy a számvevőszék munkájában akadályoztatva van.

(3) Ha az egyházközösség vagy egyházközösségi számvevőszék nem ért egyet az egyházmegyei számvevőszék intézkedésével vagy eljárásával, akkor az országos számvevőszékhez fordulhat annak megváltoztatása érdekében.

Egyházmegyei számvevőszék

49. § Az egyházmegyei számvevőszék hatáskörébe tartozik

- az egyházmegye,
- az egyházmegye által alapított, illetve a fenntartásában lévő intézmények,
- egyházmegyében működő intézményi szervezeti egységek,
- az egyházmegye egyházközösségei, azok részei, szervezeti egységei és intézményei

gazdálkodásának ellenőrzése.

50. § (1) Az egyházmegyei számvevőszék az illetékességi körébe tartozó egyházi gazdálkodó szervezetek költségvetéseinek és beszámolóinak elfogadásáról javaslatot tesz az egyházmegyei presbitériumnak.

(2) Az egyházmegyei számvevőszék javaslatot tehet az illetékességi körébe tartozó egyházi gazdálkodó szervezeteknél intézkedés meghozatalára, melyhez határidőt tűz ki. Ha a javasolt intézkedés meghozatalára nem került sor, akkor egyházmegyei számvevőszék a következő intézkedéseket teheti:

- kezdeményezheti az adott egyházközösség, egyházközösségi intézmény és intézményi szervezeti egység egyházi támogatásainak azonnali felfüggesztését

a támogatás folyósítójánál;

b) számvevőszéki bírságot szabhat ki, melynek maximális mértékét az adott év költségvetési törvénye határozza meg, és amely az egyházmegye bevétele;

c) gazdálkodási biztos kirendelését kezdeményezheti;

d) kezdeményezheti az egyházközség, egyházközségi rész önállóságának, illetve jogi személyiségének megszüntetését;

e) kezdeményezheti egyházközség által alapított, illetve fenntartásában lévő intézmény megszüntetését, az intézmény teljes vagy részleges átadását, más intézményhez csatolását.

(3) Az egyházmegyei számvevőszék országos számvevőszéki eljárást kezdeményezhet, ha az általa javasolt intézkedést határidőre nem végzik el, vagy a számvevőszék munkájában akadályoztatva van.

(4) Ha az egyházmegye vagy egyházmegyei számvevőszék nem ért egyet az országos számvevőszék intézkedésével vagy eljárásával, akkor az egyházi bírósághoz fordulhat annak megváltoztatása érdekében.

Országos számvevőszék

51. § (1) Az országos számvevőszék hatáskörébe tartozik az országos egyház, az egyházmegyék, valamint az országos egyház által fenntartott intézmények és intézményi szervezeti egységek gazdálkodásának ellenőrzése.

(2) Az országos számvevőszék javaslatot tehet az illetékességi körébe tartozó egyházi gazdálkodó szervezeteknél intézkedés meghozatalára, melyhez határidőt tűz ki. Ha a javasolt intézkedés meghozatalára nem került sor, akkor az országos számvevőszék a következő intézkedéseket teheti:

a) kezdeményezheti az egyházmegyék, valamint az országos egyház által fenntartott intézmények és intézményi szervezeti egységek egyházi támogatásainak azonnali felfüggesztését a támogatás folyósítójánál;

b) számvevőszéki bírságot szabhat ki, melynek maximális mértékét az adott év költségvetési törvénye határozza meg, és amely az országos egyház bevétele;

c) gazdálkodási biztos kirendelését kezdeményezheti;

d) kezdeményezheti az egyházmegye jogi személyiségének megszüntetését;

e) kezdeményezheti az országos egyház által alapított, illetve fenntartásában lévő intézmény megszüntetését, az intézmény teljes vagy részleges átadását, más intézményhez csatolását.

52. § ⁴Az országos számvevőszék az országos egyház és az egyházmegyék költségvetéseinek és beszámolóinak elfogadásáról javaslatot tesz a zsinatnak, illetve az országos presbitériumnak.

VIII. fejezet

Egyéb jogi személyek alapítása és működése

Civil szervezet alapítása

53. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezet az egyházi célok megvalósítása érdekében alapítványt, egyesületet és egyéb civil szervezeteket hozhatnak létre közgyűlési döntésük alapján, a közvetlen felettes egyházi önkormányzat hatáskörrel rendelkező testületének jóváhagyását követően.

(2) A civil szervezet alapítására, működtetésére és megszüntetésére az állami jogszabályokat e törvénybe foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A civil szervezet működéséhez egyházi támogatás adható. E támogatás felhasználásáról minden évben beszámolási kötelezettséggel tartozik a civil szervezet az egyházi támogatást nyújtóknak.

Gazdasági társaság alapítása

54. § (1) Az egyházi gazdálkodó szervezetek az egyházi célok megvalósítása érdekében gazdasági társaságot hozhatnak létre, azokban többségi részesedést szerezhetnek közgyűlési döntésük alapján, a közvetlen felettes egyházi önkormányzat hatáskörrel rendelkező testületének jóváhagyását követően.

(2) A gazdasági társaság alapítására, működtetésére és megszüntetésére az állami jogszabályokat e törvénybe foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) Egyházi gazdálkodó szervezet korlátlan felelősségű tagja gazdasági társaságnak nem lehet.

IX. fejezet

Záró rendelkezések

55. § (1) E törvény 2017. január 1. napján lép hatályba.

(2) E törvény hatályba lépésével egyidejűleg az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény hatályát veszti.

(3) E törvény 27-29. §-ait első alkalommal a 2017. évről szóló beszámoló elkészítésekor kell alkalmazni. A 2016. évről szóló beszámolók elkészítésénél és elfogadásánál az adott költségvetés jóváhagyásakor hatályos országos szabályrendeletben meghatározottak szerint kell eljárni.

⁴Módosította a 2018. évi II. törvény 8. §-a. Hatályos: 2018. szeptember 30-tól.